

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Декан факультету комп'ютерних
інформаційних технологій**

Ігор ЯКИМЕНКО

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з науково-педагогічної
роботи**

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«Науково-технічний переклад»**

ступінь вищої освіти – бакалавр

спеціальність – 125 «Кібербезпека»

галузь знань – 12 «Інформаційні технології»

Освітньо-професійна програма – «Кібербезпека»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма навчання	Курс	Се- ме- стр	Лекції	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тре- нінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екз. сем	Залі к сем.
Денна	4	8	26	14	2	4	104	150	-	8

30.08.2024
[Signature]

ТЕРНОПІЛЬ, 2024

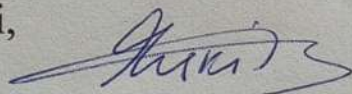
Робочу програму склала доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, канд. пед. наук, доцент Інна ШИЛІНСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол №1 від 26 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, кандидат філологічних наук, доцент Людмила КРАЙНЯК

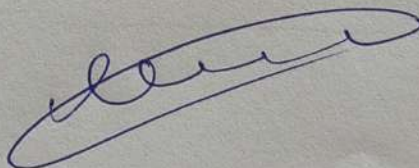
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації», протокол № 1 від 30.08. 2024 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності,
д. т. н., професор

Василь ЯЦКІВ

Гарант ОПШ,
д. т. н., професор

Михайло КАСЯНЧУК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Науково-технічний переклад»

1. Опис дисципліни «Науково-технічний переклад»

Дисципліна «Науково-технічний переклад»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 5	галузь знань – 12 «Інформаційні технології»	Вибіркова дисципліна Мова навчання - англійська
Кількість залікових модулів: 3	Спеціальність – 125 «Кібербезпека»	Рік підготовки: <i>Денна</i> – 4 Семестр: <i>Денна</i> – 8 Індивідуальна робота: 2 год.
Кількість змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Практичні заняття: <i>Денна</i> – 14 год. <i>Лекції</i> – 26 год
Загальна кількість годин – <i>Денна</i> : 150 год.	Освітньо-професійна програма - «Кібербезпека»	Самостійна робота: <i>Денна</i> – 104 год. тренінг: 4 год. індивідуальна робота: 2 год.
Тижневих годин: 5 год., з них аудиторних – 2,6 год. .		Вид підсумкового контролю <i>Денна</i> : – залік (8 сем.),

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

Метою вивчення дисципліни «Науково-технічний переклад» є формування у студентів компетентності інтерпретації і перекладу текстів науково-технічної тематики.

Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Науково-технічний переклад» є ознайомлення студентів із:

- основними видами, формами та способами перекладу науково-технічної літератури;
- лексико-граматичними та жанрово-стилістичними особливостями текстів науково-технічної літератури;
- формування та розвиток “softskills” у майбутніх ІТ-фахівців (навичок комунікативної співпраці, презентації інформації, гнучкості мислення/здібності адаптуватись, навичок міжособистісних відносин).

Завдання практичних занять полягають у формуванні та розвитку у студентів навичок перекладу, інтерпретації та трансляції текстів науково-технічної літератури; формування умінь відбирати ціннісно-сміслову інформацію з різноманітних наукових джерел на основі гнучкості мислення (періодичні видання, галузева література, у тому числі електронні видання); розвиток умінь і навичок опрацювання та презентації текстів науково-технічної літератури (здійснення усного або письмового повного перекладу, реферативного, анотаційного перекладу, перекладу експрес-інформації), розвиток навичок комунікації співпраці у процесі міжособистісної взаємодії).

Студент повинен знати:

- основні види і форми науково-технічного перекладу;
- лексико-граматичні та жанрово-стилістичні особливості текстів науково-технічної літератури;
- способи словотвору науково-технічних термінів;
- способи перекладу з української на англійську мову і навпаки, перекладацькі лексичні трансформації.

Студент повинен вміти:

- застосовувати перекладацькі лексичні трансформації під час перекладу науково-технічних текстів;
- перекладати науково-технічну документацію;
- здійснювати повний, анотаційний, реферативний переклад науково-технічної статті;
- презентувати інформацію під час комунікативної співпраці.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

Змістовий модуль 1. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу

Тема 1. Основні особливості науково-технічних текстів

Тема 2. Основні види і форми перекладу

Тема 3. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу. Переклад герундія і герундіальних зворотів

Тема 4. Переклад інфінітиву та інфінітивних конструкцій

Тема 5. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій

Література: [1, 2, 3,4,5].

Змістовий модуль 2. Лексичні та жанрово-стилістичні особливості науково-технічного перекладу

Тема 6. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу

Тема 7. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу

Тема 8Перекладацькі лексичні трансформації

Тема 9. Переклад науково-технічної документації

Тема 10. Переклад наукових статей і публікацій

Література: [1, 2, 3,4,5].

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

Денна форма навчання

Тема	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Інд. робота	Тренінг	
<i>Змістовий модуль 1. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу</i>						
Тема 1. Основні особливості науково-технічних текстів	4	2	10	1		Поточне оцінювання тестування
Тема 2. Основні види і форми перекладу	2	1	10			
Тема 3. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу. Переклад герундія і герундіальних зворотів	2	1	10			
Тема 4. Переклад інфінітива та інфінітивних конструкцій	2	1	10			

Тема 5. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій	2	1	10			
Змістовий модуль 2. Лексичні та жанрово-стилістичні особливості науково-технічного перекладу						
Тема 6. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу	4	2	10	1	4	Оцінювання результатів виконання самостійної роботи, завдань під час тренінгу
Тема 7. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу	2	2	10			
Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації	2	1	10			
Тема 9. Переклад науково-технічної документації	2	1	10			
Тема 10. Переклад наукових статей і публікацій	4	2	14			
Всього год.	26	14	104	2	4	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Практичне заняття 1.

Тема 1. Основні особливості науково-технічних текстів

Мета: ознайомити студентів з основними поняттями науково-технічного дискурсу, особливостями науково-технічної літератури, актуальними жанрами цієї галузі.

1. Визначення основних понять галузі.
2. Особливості використання термінологічних одиниць у науково-технічних текстах.
3. Спеціальні значення загальнонародної лексики у науково-технічних текстах.
4. Особливості жанрів і стилю науково-технічної літератури.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 2

Тема 2. Основні види і форми перекладу

Мета: ознайомити студентів з основними видами та формами науково-технічного перекладу, особливостями їх перекладу.

1. Повний письмовий переклад
2. Анотаційний переклад
3. Реферативний переклад

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 3

Тема 3. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу. Переклад герундія і герундіальних зворотів

Мета: формувати уміння адекватного перекладу граматичних часових форм, формувати уміння адекватного перекладу герундія і герундіальних зворотів у науково-технічних текстах.

1. Часові форми дієслова.
2. Переклад герундія у функції підмета.
3. Переклад герундія у функції додатка.
4. Переклад герундія у функції обставини. Герундіальний зворот.
5. Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 4

Тема 4. Переклад інфінітива та інфінітивних конструкцій.

Мета: формувати уміння адекватного перекладу інфінітиву та інфінітивних конструкцій у науково-технічних текстах.

1. Переклад інфінітиву у функції підмета.
 2. Переклад інфінітиву у функції додатка.
 3. Переклад об'єктного предикативного інфінітивного звороту.
- Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 5

Тема 5. Переклад дієприкметника та дієприкметникових конструкцій.

Мета: формувати уміння адекватного перекладу дієприкметника та дієприкметникових конструкцій у науково-технічних текстах.

1. Дієприкметник I та дієприкметниковий зворот.
 2. Дієприкметник II та дієприкметниковий зворот.
 3. Звороти зі сполучними словами *given* та *granted*, утвореними від дієприкметника II.
- Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 6.

Тема 7. Лексичні проблеми науково-технічного перекладу (2 год)

Мета: ознайомити студентів зі способами перекладу лексичних одиниць, загальнонародних слів у науково-технічних текстах, розвивати гнучкість мислення під час вибору адекватного лексичного відповідника

1. Спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах.
2. Переклад слів реалій.
3. Переклад інтернаціоналізмів і псевдоінтернаціоналізмів.
4. Переклад неоднозначних слів.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 7.

Тема 8. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу

Мета: ознайомити студентів зі способами словотвору науково-технічних термінів, труднощами, що виникають під час перекладу науково-технічних термінів.

1. Міжгалузева і внутрішньо-галузева омонімія термінів
2. Переклад префіксальних термінів
3. Переклад суфіксальних термінів
4. Переклад складних термінів.

Практичне заняття 8.

Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації (1 год)

Мета: ознайомити студентів з можливостями та доцільністю використання перекладацьких лексичних трансформацій у науково-технічних текстах, розвивати гнучкість мислення під час вибору адекватного способу перекладу.

1. Словникові відповідники.
2. Конкретизація значення слова.
3. Генералізація значення слова
4. Додавання слова, вилучення слова.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 9.

Тема 9. Переклад науково-технічної документації (2 год)

Мета: формувати навички перекладу текстів науково-технічних літератури (науково-популярна література, патенти, технічні інструкції, технічна реклама)

1. Переклад науково-популярної літератури
2. Переклад технічних інструкцій і технічної реклами
3. Переклад патентів.

Література: [1, 2, 3,4,5].

Практичне заняття 10

Тема 10. Переклад наукових статей і публікацій

Мета: формувати навички перекладу текстів наукової статті з різних галузей техніки.

1. Повний письмовий переклад наукової статті
2. Реферативний переклад наукової статті
3. Анотаційний переклад наукової статті

Література: [1, 2, 3,4,5].

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань з перекладу науково-технічної літератури, що спрямовані на поглиблення знань та навичок, які здобуваються і формуються під час аудиторної роботи. При цьому студенти повинні мати можливість самостійно проконтролювати результати навчання, для чого їм рекомендується відповідна наукова, науково-методична, довідкова та періодична література. Крім того, виконання завдань для самостійної роботи підвищує відповідальність студентів за якість власної професійної підготовки. Самостійно засвоєний матеріал

вноситься на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Самостійна робота з дисципліни «Науково-технічний переклад» передбачає написання реферату відповідно до вибраної теми та його представлення на занятті у формі виступу перед аудиторією з використанням технічних засобів.

Тематичний контекст

1. Роль обміну науково-технічною інформацією між країнами на сучасному етапі
2. Основні риси і особливості науково-технічних статей
3. Основні особливості термінологіки ІТ-фахівців
4. Способи утворення термінологіки
5. Особливості терміносистем сучасних галузей науки й техніки
6. Способи утворення термінологіки ІТ-фахівців
7. Тематичні групи термінів ІТ-фахівців
8. Професійний англійський жаргон: особливості функціонування і перекладу
9. Переклад загальноновживаних слів у професійному мовленні ІТ-фахівців
10. Розмовні елементи в англійських науково-технічних текстах
11. Переклад інтернаціоналізмів та псевдоінтернаціоналізмів в науково-технічних текстах
12. Переклад пасивних форм дієслова в науково-технічних текстах
13. Переклад сталих необразних фраз в науково-технічних текстах
14. Лексико-фразеологічні особливості повного перекладу патентних заявок
15. Особливості машинного перекладу

7.ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тренінг: Практика перекладу науково-технічної літератури

Мета тренінгу: формування у студентів навичок перекладу та інтерпретації науково-технічної літератури.

Завдання тренінгу: розвиток умінь і навичок опрацювання та презентації текстів науково-технічної літератури під час виконання основних видів перекладу текстів науково-технічної літератури:

1. Виконання повного письмового перекладу науково-технічної статті
2. Виконання реферативного перекладу науково-технічної статті
3. Переклад анотації англійською мовою

8.ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Науково-технічний переклад» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- контрольна робота;
- залік.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Науково-технічний переклад» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

8 семестр

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання: визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (теми 1-10)	Модульний контроль 1 (теми 1-10) 1) тестові завдання (40 балів) 2) письмовий переклад - 60 балів	Тренінг Оцінка за виконані завдання – макс. 100 балів	Самостійна робота Оцінка за виконання реферату/презентації макс. 100 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор Epson EB-505	1-10
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби MicrosoftOffice)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2018. 656 с.
2. Скребкова-Пабат М. А. Технічний переклад: елементи теорії та практика. Англійська мова: навч. посібник. “Новий світ-2000”, 2020. 204 с.
3. Mitchel J. B. A., Florescu-Mitchel. A. I. A practical guide to scientific and technical translation. Publishing style and terminology. World Scientific. 2022. 188 p.
4. Olohan M. Scientific and Technical Translation. Routledge, 2015. 262 p.
<https://docplayer.net/50229466-Scientific-and-technical-translation.html>
5. KrugerF. The Interface between Scientific and Technical Translation Studies and Cognitive Linguistics. Frank and Timmer GmbH, 2016. 489 p.
6. International Journal of Computing
<https://www.computingonline.net/computing/issue/archive>
7. Iryna Khomytska, Vasyl Teslyuk, Iryna Bazylevych, Inna Shylinska. Approach for minimization of phoneme groups in authorship attribution. *International Journal of Computing*. 2020. Volume 19. Issue 1. P. 55 – 62.
<https://computingonline.net/computing/article/view/1693/893>
8. Shylinska I. Ways of Information Technology Terminology Formation. *Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць*. Випуск LXXVIII. Херсон, Видавничий дім «Гельветика», 2019. С.89 – 92.
<https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/article/view/579>
9. Patent translations: Filing vs. Information. Access mode:
<https://www.accreditedlanguage.com/translation/patent-translations-filing-vs-information/>